

Inverde | Hillshade kaarten

11 december 2020 om 10:00 door Robbie Goris

Een dag zoals vele in het bos. Je stapt uit aan een bosperceel van een hectare of vier, met de bedoeling om ruimingspistes en een dunning te markeren. Het gebruikelijke kaartmateriaal dat je meekreeg is aan de matige kant: een kadasterplan, een topografische kaart met een schaal die niets zegt, een aanplantingsplan uit de jaren stilletjes of zelfs helemaal niets. Op de luchtfoto van Google Maps zie je boomkruinen. Aan de bosrand staan struiken met veel takjes op ooghoogte. Hier en daar groeien de bramen 1,5m hoog en er ligt wat tuinafval. Zeg het maar, in welke richting moeten de ruimingspistes gelegd worden?

Zou het niet mooi zijn als er een gebiedsdekkende kaart bestond waarop je kleine nuances in de topografie van je bosperceel kan aflezen? De richting van de grachten, de ligging van een diepe gracht die je liever niet diagonaal kruist, een steil heuveltje, een oude bomkrater of zelfs oude rijsporen die je vertellen dat er eigenlijk al een bruikbare set ruimingspistes onder die bramen en opgeschoten vogelkers verscholen liggen?

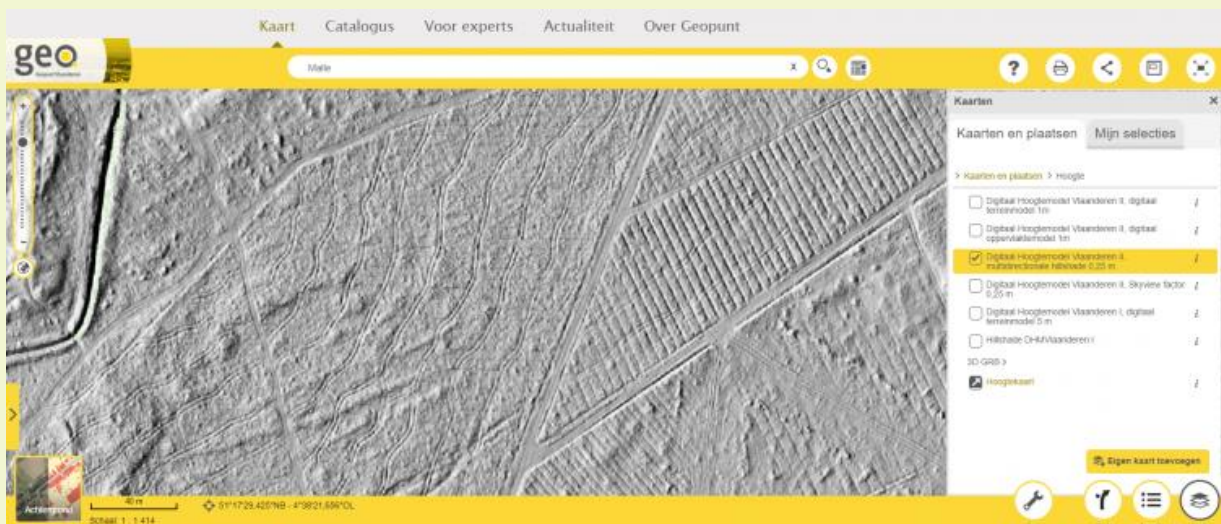
Halleluja, die kaartlaag is digitaal beschikbaar op [geopunt.be](https://www.geopunt.be) en luistert naar de naam Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II. Dankzij inspanningen van de mensen van het Agentschap Onroerend Erfgoed zijn er twee handige varianten beschikbaar: de multidirectionele hillshade 0,25m en de Skyview factor 0,25m. Wie hier het fijne van wil weten, kan een uitgebreid rapport nalezen via <https://oar.onroenderfgoed.be/item/452>. Beide varianten zijn beschikbaar op www.geopunt.be onder kaarten > Hoogte.

Kort samengevat toont de multidirectionele hillshade de fijnere lijntjes van het bodemoppervlak en is het beeld van de Skyview factor in staat om microtopografische

verschillen bloot te leggen. De achterliggende technologie is de weerkaatsing van laserstralen opmeten vanuit een vliegtuig: LiDAR of *Light Detection and Ranging*. Hierdoor kan de vegetatie of gebouwen ‘weg gefilterd’ worden, om een klare kijk op het bodemoppervlak te krijgen. Met een beetje observeren zie je het patroon van de rijsporen die exploitatiemachines bij een vorige ingreep nalieten (Fig. 1). Zo ben je snel op weg gezet om die oude rijpistes opnieuw te gaan aanduiden.

Digibeten zoals ondergetekende kunnen de kaart vooraf raadplegen voor het gebied in kwestie, en zelfs overbrengen op een papieren drager om het op terrein te raadplegen. Een gedetailleerde studie voor het Grootbos in Genoelselderden leerde me dat je hiermee veel tijd kan besparen én kwaliteitsvol kan werken tussen valleien, bronputten en archeologische restanten.

Wie handiger is met eentjes en nullen, kan delen van de kaartlagen voor zijn of haar gebied op een mobiel apparaat installeren. Als dat dan nog eens verbonden wordt met een supernauwkeurige GPS, heb je een schat aan informatie beschikbaar terwijl je in het bos ruimingspistes loopt aan te duiden. Dan juist nog zien dat alle batterijen goed opgeladen zijn en dat je scherm aan het einde van de dag niet onder de markeerverf zit!

Figuur 1: Op dit screenshot van een Kempens dennenbos zie je duidelijk de richting van de grachten en de rijsporen van de machines bij dunningen van de afgelopen jaren. Het regelmatige patroon verklaart dat deze ruimingspistes door de beheerder op planmatige wijze werden aangeduid én dat ze bij de exploitatie goed gevolgd zijn (www.geopunt.be; Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, multidirectionale hillshade 0,25 m; geraadpleegd op 1 december 2020).

Gelieve als volgt te citeren: Robbie Goris (2020) Inverde | Hillshade kaarten. Bosrevue 90b, 1-2.

ISSN 2565-6953 – Bosrevue 90b